

Reactie NVZD betreffende de internetconsultatie Wetsvoorstel integere bedrijfsvoering zorgaanbieders

Het doel van het Wetsvoorstel integere bedrijfsvoering zorgaanbieders is het creëren van een publiekrechtelijke grondslag voor handhaving door externe toezichthouders in geval van niet integere bedrijfsvoering. De NVZD wil de volgende punten naar aanleiding van dit wetsvoorstel aan de orde stellen. Daarnaast is de NVZD uiteraard bereid hierover op een later moment in overleg te treden.

1. Titel van de wet

De titel van de wet zet de zorgsector in een kwaad daglicht. Met de wet wordt gesuggereerd dat er een wet nodig is om de integriteit van bestuurders en zorgprofessionals in de zorgsector te waarborgen. Met dit voorstel voor nieuwe wetgeving wordt het overgrote deel van de zorgsector geen recht gedaan en wordt het begrip integriteit versmald tot antoniem van fraude of het niet volgen van de regels. Het “gebrek aan integriteit” wordt als oorzaak aangewezen voor incidenten in de zorg. We verzoeken daarom nogmaals naar de definiëring van de wet te kijken.

2. De waarde van de Governancecode Zorg in relatie tot de Wibz

De negatieve associatie met de zorg en het wantrouwen dat deze wet oproept staan haaks op de Governancecode Zorg, ontwikkeld door de Brancheorganisaties Zorg vanuit de intrinsieke gedachte dat de zorg een maatschappelijke opdracht en gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Deze zelfregulerende, waardegedreven code wordt omarmd door bestuurders en toezichthouders. Niet wantrouwen maar waarden en vertrouwen dienen het uitgangspunt te zijn om gezamenlijk (organisaties, overheid en toezichthouders) te werken aan de maatschappelijk opdracht van passende zorg, zoals ook wordt benoemd in het IZA-akkoord.

Uit de MvT blijkt niet hoe deze zelfregulering in samenhang met de Wibz is beschouwd. Voordat een besluit genomen kan worden over de invoering van deze wet, dient het debat over de gevolgen van de wet op zelfregulering gevoerd te worden, teneinde niet te smal te focussen op het voorkomen fraude.

Verder biedt de huidige wet- en regelgeving wel degelijk instrumenten om in te grijpen bij niet-integer bestuur (ontslag/schorsing bestuurder, toetsingsverzoek door toezichthouder bij Governancecommissie Zorg, strafrechtelijk onderzoek FIOD etc.).

3. Proportionaliteit van de wet

De NVZD stelt de proportionaliteit van deze wet ter discussie. Onvoldoende duidelijk is hoe een afweging van baten en lasten heeft plaatsgevonden.

- Zo wordt in de MvT ‘diverse casuïstiek’ genoemd zonder een verwijzing naar de betreffende casuïstiek (p. 1, 3^e alinea). Deze casuïstiek zou aanleiding geven voor twijfel over de vraag of de financiële belangen van individuen als bestuurders en toezichthouders wel te verenigen zijn met het belang van de aanbieder en de

maatschappelijke belangen. De NVZD vindt twijfel te beperkt om over te gaan tot dergelijke wetgeving en ontvangt graag een toelichting welke casuïstiek (inclusief omvang in vergelijking tot het totaal van instellingen) aanleiding is geweest voor dit wetsvoorstel.

- In de MvT wordt benoemd dat *'de regering bestaande regelgeving onvoldoende acht om de belangen van betaalbare zorg en jeugdhulp en doelmatige besteding van gelden te waarborgen'* (p. 1, 4^e alinea). De effecten van de onlangs ingevoerde (A)Wtza, gericht op intern toezicht, transparante bedrijfsvoering en jaarverantwoording, zijn echter nog niet onderzocht. De NVZD is derhalve van mening dat op de zaken vooruit wordt gelopen met genoemde stelling. De proportionaliteit van de Wibz kan pas worden bepaald nadat de effecten van de Wtza zijn onderzocht. De NVZD vraagt dan ook om eerst de effecten van de Wtza te evalueren, alvorens de Wibz in te voeren.

4. Voorwaarden winstuitkering

De NVZD stelt grote vraagtekens bij de algemene mogelijkheid tot invoering van voorwaarden aan een winstuitkering.

- In de MvT staat: *'Daar waar zich bij zorg- of jeugdhulpvormen door winstuitkeringen risico's voordoen ten aanzien van de kwaliteit, toegankelijkheid en/of de betaalbaarheid van zorg of jeugdhulp, kunnen nadere voorwaarden worden gesteld'* (p.13 MvT). Op grond van lagere wetgeving kunnen relatief snel voorwaarden worden ingevoerd, zonder dat duidelijk wordt gespecificeerd wanneer dit proportioneel is.
- Ook de inhoud van de mogelijke voorwaarden wordt niet duidelijk gespecificeerd: *'De te introduceren voorwaarden kunnen bijvoorbeeld zien op de financiële gezondheid, de kwaliteit van de zorg of jeugdhulp, de betrokkenheid van de interne toezichthouder van de zorg- of jeugdhulpaanbieder en de termijn waarbinnen de winst mag worden uitgekeerd'* (p. 14 MvT).

Deze formuleringen in de MvT zijn te vaag en geven te weinig rechtszekerheid. De regering kan hiermee verschillende kanten op. Dit leidt tot onzekerheid en kan onverwachte consequenties hebben voor het financiële beleid en strategische keuzes (bijvoorbeeld t.a.v. investeringen) van zorgaanbieders. Wij vragen u voorafgaand aan de eventuele invoering van winstvoorwaarden de voorwaarde te stellen dat het (nadelige) effect hiervan op de marktwerking en het financiële beleid van instellingen wordt onderzocht en deze uitkomsten worden afgewogen tegen de verwachte baten van de invoering van winstvoorwaarden.

- Voor excessen betreffende winstuitkering wordt in de MvT verwezen naar onderzoek met betrekking tot jeugdhulpaanbieders (p. 5 MvT). Niet onderbouwd wordt waarom het nodig is winstvoorwaarden mogelijk te maken voor zorgaanbieders. Dit vraagt om een nadere toelichting.

5. Belangenverstremgeling en integriteit

Voor de overwegingen omtrent belangenverstremgeling en integriteit verwijzen wij naar de reactie van de Brancheorganisaties Zorg, zoals uiteengezet onder de kopjes 'Integriteit' en 'Vertrouwen'. Overigens onderschrijven wij als NVZD-zijnde de volledige reactie van de BoZ.

6. Rechtsbescherming bestuurders

De NVZD vindt het van belang dat voor integere zorgaanbieders passende mogelijkheden zijn om tegen de vergaande overheidsbeslissingen die met deze wet worden geïntroduceerd op te komen. Laagdrempelige en effectieve rechtsbescherming is hierbij van belang, om te voorkomen dat aanbieders ten onrechte met dergelijke sancties worden geconfronteerd.